

Afdeling
Radiotherapie
Oncologie

INFORMATIE VOOR DE PATIËNT

Bestraling van botletsels

Inhoud

Voorwoord	3
1. De CT-simulatie	4
2. De bestraling	6
3. Mogelijke nevenwerkingen en advies	8
3.1 Vermoeidheid	8
3.2 Pijn	8
3.3 Huidreactie	9
4. Nazorg	9
5. Persoonlijke nota's en vragen	11
6. Contactgegevens	12

Voorwoord

Binnenkort wordt u verwacht op de afdeling Radiotherapie voor uw eerste bestralingsbehandeling.

In deze brochure vindt u meer informatie over de uitwendige bestraling bij uitzaaiingen in het bot.

De bestraling ter hoogte van het bot kan de tumorgroei remmen waardoor aanwezige pijnklachten verminderen en zelfs verdwijnen. Bestraling is bijzonder effectief ter bestrijding van botpijn, bij mogelijke botbreuken en letsels in de wervelkolom die druk veroorzaken op het ruggenmerg. In deze brochure kunt u lezen hoe de behandeling verloopt en vindt u nuttige tips en adviezen om mogelijke bijwerkingen, veroorzaakt door de bestraling, te voorkomen of te behandelen.

De informatie is algemeen van aard; wat we beschrijven geldt voor de meerderheid van de patiënten. Uw individuele situatie kan daar in een aantal opzichten van afwijken. Uiteraard is deze folder slechts een hulpmiddel. Het persoonlijk overleg met uw arts en met de andere medewerkers van het behandelend team blijft belangrijk.

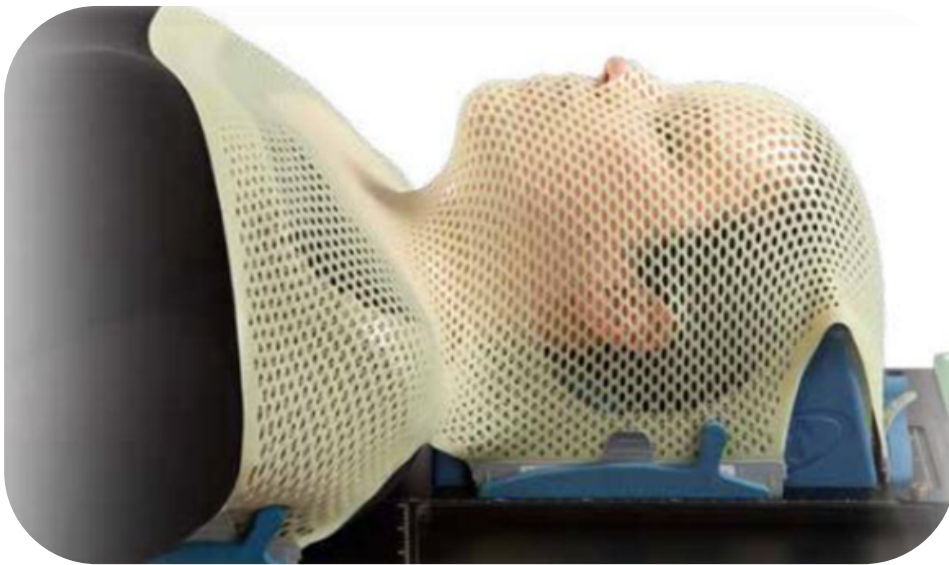
Graag beantwoorden wij tijdens uw behandeling uw vragen en willen wij u met persoonlijke adviezen bijstaan.

De medewerkers van de afdeling Radiotherapie

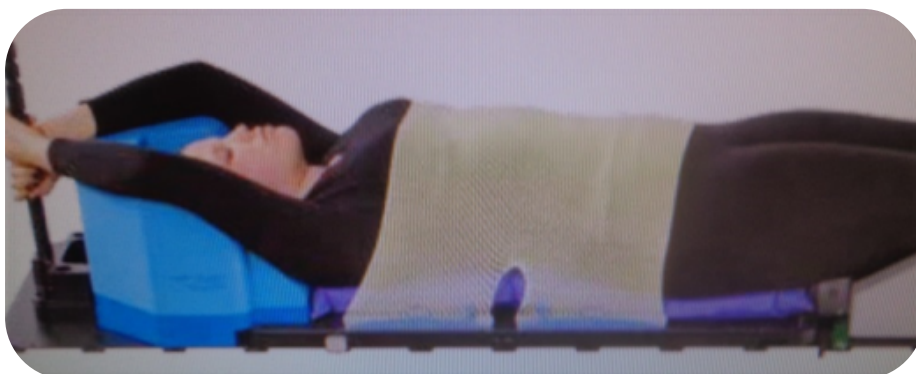
De CT-simulatie

- De voorbereiding is afhankelijk van de lokalisatie waar u bestraling dient te krijgen. Er wordt voor u gezocht naar een comfortabele en reproduceerbare houding.
- Voor bestraling ter hoogte van hoofd en hals dient er een hoofdmasker gemaakt te worden.

- De bestraling van het hoofd moet heel nauwkeurig gebeuren. Het is daarom belangrijk dat u uw hoofd niet beweegt en steeds in dezelfde houding ligt.
- Dit is niet makkelijk voor u. Daarom wordt er voor u een hoofdmasker op maat gemaakt. Dit is een kunststof afdruk van uw hoofd.
- Het hoofdmasker heeft dus geen beschermingsfunctie, wat veel mensen ten onrechte denken.
- Het maken van een hoofdmasker is niet pijnlijk en duurt ongeveer 10 à 15 minuten.

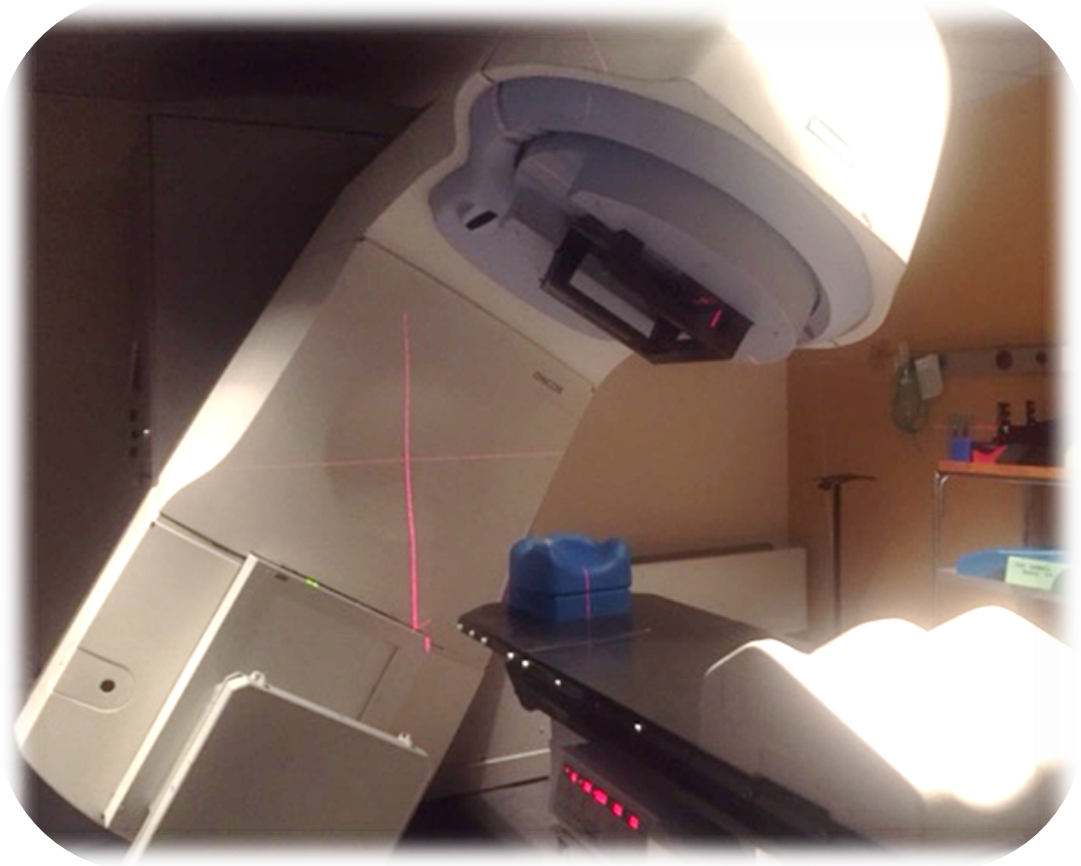
- Tijdens het positioneren op de CT-tafel wordt er gevraagd uw bril, oorringen, pruik ed. te verwijderen. Er wordt een gepast kussen onder uw hoofd gelegd zodat u comfortabel ligt.
 - Het materiaal van het masker wordt soepel gemaakt door het op te warmen. Nadien wordt het over uw hoofd gelegd en vastgeklikt aan de behandelingstafel.
 - Bij aanvang is het hoofdmasker eventjes warm maar dit verdwijnt snel bij het uitharden van het masker. Het masker neemt dan de volledige vorm van uw hoofd aan. U kan er vrij door ademen en kijken, maar niet bewegen. Gedurende het hele proces is er steeds iemand bij u in de buurt.
 - Vervolgens wordt de CT-simulatie genomen en worden er kleine kruisjes op het masker gekleefd en na ongeveer 10 minuten wordt het hoofdmasker verwijderd.
- Voor bestraling van de wervelkolom of ribben kan het zijn dat een bodymask (een masker dat uw bovenlichaam omvat) gemaakt wordt. Dit masker wordt volgens hetzelfde principe gemaakt als een hoofdmasker.

- Voor behandeling van letsels ter hoogte van ledematen, heup....zijn er geen specifieke voorbereidingen nodig, enkel het nemen van een CT-scan.

2. De bestraling

- Indien u teveel pijn heeft, zal er pijnstilling voorgeschreven worden dat u vóór de bestraling inneemt zodat u stil en comfortabel kunt liggen tijdens de bestraling.
- De verpleegkundig technoloog zal u vragen op de behandelingstafel plaats te nemen. U zal elke dag op identieke wijze gepositioneerd worden tijdens de bestraling.
- De juiste positionering wordt dagelijks gecontroleerd door middel van beeldvorming.
- Bij bestraling met hoofdmasker:
 - Verwijderen van haarspelden, bril, gehoorapparaten of de pruik.
 - De verpleegkundig technoloog zal uw persoonlijk hoofdmasker aanbrengen. Dit masker wordt gedurende de volledige behandeling op de afdeling bewaard.
- Bij bestraling met bodymask:
 - Verwijderen van eventuele piercings.
 - De verpleegkundig technoloog zal uw persoonlijk bodymask aanbrengen. Dit masker wordt gedurende de volledige behandeling op de afdeling bewaard.
- Wekelijks zal de verpleegkundig technoloog u naar de ernst van uw nevenwerkingen vragen en deze noteren in uw medisch dossier zodat dit van dichtbij opgevolgd kan worden. Voorbeelden hiervan zijn eventuele pijn, huidreactie...
- Eénmaal in de week wordt uw lichaamsgewicht gecontroleerd en genoteerd in uw dossier.

3. Mogelijke nevenwerkingen en advies

3.1 Vermoeidheid

- Radiotherapie geeft afvalstoffen af die door het lichaam moeten verwerkt worden. Het herstel van gezond weefsel dat slechts gedeeltelijk is bestraald en het verwijderen van vernietigde kankercellen kost het lichaam extra energie. Hierdoor kunnen patiënten tijdens hun behandeling last hebben van vermoeidheid. Daarbij dienen gezonde lichaamscellen die bestraald zijn de toegebrachte schade terug te herstellen en zijn er nog verschillende andere factoren waardoor vermoeidheid kan optreden zoals het dagelijks heen en weer reizen naar onze afdeling, de spanningen vanwege de ziekte, de onzekerheid...
- Advies: door een aangepast levensritme, gezonde voeding en voldoende water te drinken kan men deze klachten beperken.

3.2 Pijn

- In het begin van de bestraling kunnen de pijnklachten iets toenemen. Dit is een natuurlijke reactie van het bestraalde weefsel. Deze reactie zal na enkele dagen vanzelf verdwijnen.
- Afname van uw pijnklachten zal reeds voelbaar zijn tijdens uw behandeling, maar ook na het beëindigen van uw behandeling zal het effect van de bestraling verder aanhouden of versterken.
- Bij pijnklachten kan u steeds terecht bij de verpleegkundig technoloog of uw behandelende arts.

3.3 Huidreactie

- U mag zich gewoon wassen of douchen tijdens de bestralingsbehandeling. Het is wel aangeraden om wat voorzichtiger met de huid in het bestraalde gebied om te gaan. In het weekend voorzichtig wassen.
- Adviezen:
 - Dep de huid in het bestraalde gebied voorzichtig droog, niet wrijven.
 - Vermijd knellende kleding ter hoogte van het bestralingsgebied. Het dragen van katoenen kleding is aangeraden, bij voorkeur geen synthetische kleding.
 - Kleef geen pleisters op de bestraalde huid.
 - Vermijd direct zonlicht en bedek de bestraalde huid.

4. Nazorg

- Controle bij de radiotherapeut na een aantal weken.
- Afspraken omtrent het bewaren van het bestralingsmasker: bij het einde van uw behandeling krijgt u het bestralingsmasker mee naar huis. Dit dient nog een jaar bewaard te worden. Mocht nog een verdere behandeling in de toekomst nodig zijn, kan het opnieuw gebruikt worden.

Radiotherapie

Diensthofd: Dr. Bral

Radiotherapeuten-oncologen: Dr. Roelstraete, Dr. Vancleef,
Dr. Engels

Hoofdverpleegkundige: Vandamme Kathleen

Adjunct-hoofdverpleegkundige: Vermeersch Laura

Contactgegevens van onze dienst vindt u aan de achterkant van de informatiebrochure.

6. Contactgegevens

Campus Aalst

Moorselbaan 164 - 9300 Aalst

Secretariaat

Tel: 053/72.44.79 – Fax: 053/72.44.19

Radiotherapie-onco.aalst@olvz-aalst.be

Sociaal verpleegkundige/maatschappelijk werkster: 053/72.40.15

Bestralingstoestellen

- Versato (wachtzaal 8, blok F-1): 053/72.44.07
- Versa (wachtzaal 9, blok F-1): 053/72.42.46
- Novalis (wachtzaal 6, blok F-1): 053/72.87.13
- Unique (wachtzaal 7, blok F-1): 053/72.44.78

CT-simulator

- Wachtzaal 5, F-1 blok: 053/72.43.30

Disclaimer

De informatie in deze brochure is van algemene aard en is bedoeld om u een globaal beeld te geven van de zorg en voorlichting die u kunt verwachten. In iedere situatie, en dus ook de uwe, kunnen andere adviezen of procedures van toepassing zijn. Deze brochure vervangt dus niet de informatie die u van uw behandelend arts reeds kreeg en die rekening houdt met uw specifieke toestand. Zijn er na het lezen van deze brochure nog vragen schrijf deze eventueel op en bespreek ze in ieder geval met uw behandelend arts.

Versie 04/03/2024

Goedgekeurd door dr. Samuel Bral